

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/266/2020
Identifikačné číslo spisu:	8812204366
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8812204366.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne D. G., bývajúcej vo D. T. U., T. G. XX, zastúpenej JUDr. Igorom Lakatošom, advokátom so sídlom vo Vranove nad Topľou, M. R. Štefánika 204, proti žalovaným 1/ Dražby a aukcie, s. r. o., so sídlom v Martine, Jilemnického 30, IČO: 36 751 642, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Gallo, s. r. o., so sídlom v Martine, Jilemnického 30, 2/ TriTé, spol. s r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Mlynská 99, IČO: 31 644 775, 3/ Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Gallo, s. r. o., so sídlom v Martine, Jilemnického 30, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 9C/35/2012, o dovolaní žalovaných 1/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 7. mája 2019 sp. zn. 3Co/198/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovaným 1/ a 3/.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 12. júna 2018 č. k. 9C/35/2012-322 výrokom I. určil, že dražba zo dňa 5. marca 2012, týkajúca sa nehnuteľností, nachádzajúcich sa v okrese Vranov nad Topľou, mesto D. T. U.L., k. ú. D. T. U., vedených na Okresnom úrade, Katastrálnom odbore Vranov nad Topľou, zapísaných na LV č. XXXX ako: byt č. X, na 9. poschodí, vo vchode č. 1, nachádzajúci sa v bytovom dome, súp. č. XX, vo D. T. U., T. G., v podiele 1/1, podiel na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu súp. č. XX, ktorý je postavený na pozemku C-KN parcela č. XXXX/X v podiele 6602/211744 a spoluvlastnícky podiel na pozemku C-KN parcela č. XXXX/X o výmere 288 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, v podiele 6602/211744, ktorej priebeh bol osvedčený notárskou zápisnicou č. N 193/2012, NZ 7870/2012, NCRI 8083/2012 notára Vladimíra Kostovčáka so sídlom v Martine (ďalej len „notárska zápisnica“), je neplatná; II. vo zvyšku žalobu žalobkyne zamietol; III. vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení v celom rozsahu poukázal na právne závery vyslovené odvolacím súdom v uzneseniach sp. zn. 3Co/69/2014 z 18. júna 2014 a sp. zn. 3Co/110/2017 z 9. januára 2018, ktorými boli zrušené predchádzajúce rozhodnutia súdu prvej inštancie. Uviedol, že dražba, ktorej

platnosť bola predmetom preskúmania v tomto konaní, je neplatná z dôvodu, že miesto konania dražby - Martin obmedzilo možnosť účasti na dobrovoľnej dražbe, keďže sa jednalo o miesto vzdialené od dražených nehnuteľností takmer 250 km, čím došlo k porušeniu ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách (tzv. regionálna disproporcia). Čo sa týka žalobného návrhu žalobkyne, aby súd zakázal katastrálnemu úradu vykonať zápis prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú uvedené v notárskej zápisnici, do právoplatnosti rozhodnutia vo veci, súd prvej inštancie v predmetnej časti žalobu zamietol z dôvodu, že Okresný úrad Vranov nad Topľou nie je stranou sporu, a preto mu súd nemôže uložiť predmetnú povinnosť. Zároveň konštatoval, že na uvedenom určení v konaní žalobkyňa ani nepreukázala naliehavý právny záujem. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 3/ rozsudkom zo 7. mája 2019 sp. zn. 3Co/198/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrokoch I. a III.) potvrdil a nepriznal stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že odvoláciu námietku žalovaných 1/ a 3/, týkajúcu sa splnenia podmienok podľa § 11 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách, považoval za nedôvodnú, nakoľko sa s touto námietkou už vo svojich dvoch predchádzajúcich rozhodnutiach vysporiadal. V tejto súvislosti znova zdôraznil, že regionálna disproporcia už len z povahy veci vedie k odraďeniu účastníkov, resp. potenciálnych účastníkov dražby od záujmu sa tejto zúčastniť, keďže na ich strane by boli vyvolané náklady jednak na miestnu obhliadku a jednak na účasť na samotnom mieste dražby. Vzhľadom na uvedené konštatoval, že dražobník porušil pri organizovaní dražby § 11 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách tým, že za miesto konania dražby určil vzdialenú obec, čím sťažil účasť dražiteľov z oblasti, v ktorej sa účasť dala očakávať, a tým obmedzil účasť na dražbe. Takýmto konaním dražobníka bol podľa odvolacieho súdu naplnený predpoklad neplatnosti dražby v zmysle § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách. K odvolacej námietke spočívajúcej v uplynutí trojmesačnej prekluzívnej lehoty na vznesenie námietok voči dražbe krajský súd ozrejmlil, že žalobkyňa v zmysle § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách uplatnila z hmotnoprávneho hľadiska svoje právo dovolať sa neplatnosti spornej dražby a zároveň v predmetnej žalobe uviedla skutkové tvrdenia týkajúce sa spornej veci a ďalej vyslovil, že žalobkyňa je oprávnená svoj skutkový prednes počas konania modifikovať, meniť a dopĺňať. Pripomenul, že v konaní o neplatnosť dražby súdu nič nebráni vysloviť neplatnosť dražby aj na základe takej skutkovej okolnosti, ktorú žalobkyňa v konaní síce tvrdila, ale výslovne nenamietala jej rozpor so zákonom, ani ju výslovne neoznačila za dôvod neplatnosti dražby. Dodal, že takýto postup nenaruša kontradiktórnosť konania a s tým spojenú zásadu rovnosti strán sporu, pretože nepomáha ani jednej zo strán, keďže samotnú žalobu nedopĺňa, nemení žalobkyňou uplatnené práva, iba aplikuje právo na skutkový stav, ktorý v konaní vyšiel najavo. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 1/ a žalovaná 3/ (ďalej aj „žalované“, alebo „dovolateľky“) dovolanie s poukazom na § 421 ods. 1 CSP, keď namietali nesprávne právne posúdenie veci. Uviedli, že údajné porušenie ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách sa v žalobe vôbec neobjavilo a táto námietka nebola uplatnená v trojmesačnej prekluzívnej lehote. Toto právo žalobkyňa skutkovo v žalobe nevymedzila a neuviedla, na akých skutkových základoch ho uplatňuje, resp. uviedla v žalobe úplne iné skutkové vymedzenie. Dovolateľky mali za to, že bolo povinnosťou odvolacieho súdu rešpektovať trojmesačnú prekluzívnu lehotu, ktorej uplynutím právo žalobkyne zaniklo. Ďalej poukázali na to, že zákon o dobrovoľných dražbách určuje okruh osôb, ktoré musia byť účastníkmi konania o neplatnosti dražby (§ 21 ods. 4) s tým, že strata nároku uplatniť žalobu voči niektorému z nich znamená preklúziu aj voči ostatným žalovaným. V tejto súvislosti uviedli, že žaloba voči žalovanej 2/ bola podaná až 29. októbra 2016 a voči žalovanej 3/ až 8. januára 2013 (teda zjavne po uplynutí prekluzívnej lehoty). Dovolateľky zároveň naznačili, že napadnutý rozsudok je v rozpore s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/112/2017 a skonštatovali, že aj samotné uplatnenie § 11 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách na daný prípad spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keďže vzdialenosť medzi mestami Martin a Vranov nad Topľou nie je taká, aby znemožňovala účasť dražiteľov v oblasti, z ktorej sa dala očakávať. Vzhľadom na uvedené navrhli, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, alternatívne ho zmenil a žalobu zamietol.

4. Žalobkyňa sa vyjadrila k podanému dovolaniu podaním koncipovaným ako vyjadrenie k „odvolaniu“ žalovaných a uviedla, že súd prvej inštancie vec správne posúdil, keď rozhodol, že konanie žalovanej 1/ ohľadom určenia miesta konania dražby považoval za obmedzenie a znemožnenie účasti tretích osôb na dražbe bytu nachádzajúceho sa cca 250 km od dražobnej miestnosti. Navrhla, aby krajský súd (?) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

5. Žalovaná 2/ sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Prípustnosť dovolania teda upravuje zákon, ako to vyplýva aj zo znenia ustanovenia § 419 CSP. Následné posúdenie, či je dovolanie v konkrétnom prípade prípustné, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď aj I. ÚS 438/2017 a III. ÚS 474/2017).

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalované odôvodňujú prípustnosť svojho dovolania tak, že sú tu dôvody stanovené § 421 ods. 1 CSP s tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

12. Dovolačný súd v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 432 ods. 2 CSP, ktoré uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Prípustnosť podaného dovolania dovolací súd posudzuje vždy autonómne podľa jeho obsahu (porov. 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020), keďže povinnou náležitosťou dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 432 CSP nie je uvedenie toho, v čom dovolateľ vidí prípustnosť podaného dovolania. Dovolateľky však na nijakom základe nekonkretizovali a z obsahu dovolania nie je možné ani vyabstrahovať, či rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky (i) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo (ii) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), alebo (iii) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

12.1. A aj keď platí, že dovolací súd nie je pri posudzovaní prípustnosti dovolania viazaný dovolateľom označeným dôvodom prípustnosti dovolania (sp. zn. 1VObd/2/2020), predsa len, absolútne zúženie náležitostí dovolania dovolateľom iba na všeobecné označenie toho, že dôvody stanovené v ustanovení § 421 ods. 1 CSP sú dané, bez akejkoľvek subsumpcie (prípustnosti dovolania) riešenej právnej otázky pod niektorý z § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ alebo písm. c/ CSP, je podľa názoru dovolacieho súdu nepostačujúce. Dovolateľky zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom rezignovali na určenie, pod (vôbec) ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) ich právna otázka spadá.

12.2. Podľa názoru dovolacieho súdu je ustanovenie § 432 ods. 2 CSP nutné vykladať v spojitosti a vo väzbe na § 421 CSP, zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12.3. Dovolací súd v kontexte uvedeného tiež poznamenáva, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Podstatný je v tomto smere aj judikovaný právny záver ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 172/03), v zmysle ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na to základe ho prípade zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“.

13. V preskúmvanej veci dovolateľky zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) predovšetkým neuviedli, ktorý konkrétny dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP (a/, b/ alebo c/) v podanom dovolaní uplatňujú, a teda zodpovedajúcim spôsobom nevymedzili nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, tak ako to predpokladá ustanovenie § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Dovolateľky navyše žiadnym spôsobom nenastolili, nevymedzili, neformulovali, nepomenovali právnu otázku zásadného významu, pričom uvedené vymedzenie nebolo možné ani vyabstrahovať z dovolania ako celku (postupujúc podľa § 124 ods. 1 CSP) bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mali dovolateľky na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd. Dovolací súd dodáva, že samotné polemizovanie dovolateľiek s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017). Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

14. Dovolací súd už len ako obiter dictum (vzhľadom na prevažujúcu argumentáciu dovolateľiek týkajúcu sa nedodržania prekluzívnej trojmesačnej lehoty pri uplatnení námietky žalobkyne o porušení ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách a vymedzení okruhu žalovaných) predsa len a nad rámec vyššie uvedeného upriamuje pozornosť na právnu vetu rozhodnutia najvyššieho súdu z 31. mája 2021 sp. zn. 5Cdo/220/2018, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 89/2021, z ktorej vyplýva, že: „Lehota ustanovená v § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách slúži k uplatneniu práva na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Pokiaľ to nie je v rozpore s koncentráciou konania, môže žalobca po včas podanej žalobe nielen rozširovať okruh žalovaných, ale tiež uvádzať ďalšie skutkové okolnosti spôsobilé založiť aj iný, ako v žalobe uplatnený dôvod neplatnosti dražby.“ Možno tak bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že súdy nižších inštancií v prejednávanej veci rozhodli v súlade s (neskoršie utvorivšou)

ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, ktorú predstavuje uvedený judikát, keď rešpektovali právo žalobkyne rozširovať, prípadne modifikovať skutkové tvrdenia či okruh žalovaných uvedených v žalobe o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, a preto z tohto hľadiska možno prezumovať aj vecnú správnosť napadnutých rozhodnutí.

15. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalovaných 1/ a 3/, v ktorom namietali nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.